

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

Štednja i investicije tijekom ciklusa porasta kamatnih stopa

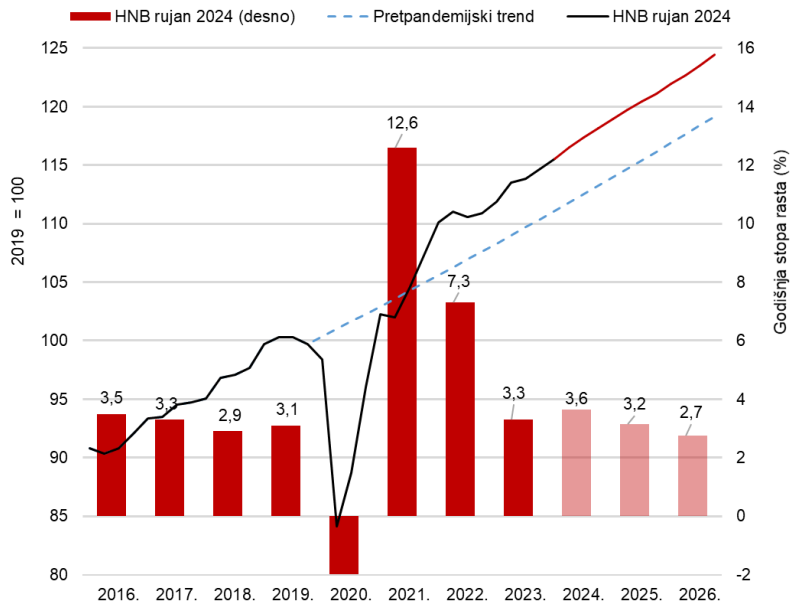
Dan štednje i Međunarodni dan računovođa, Fakultet ekonomije i turizma Dr. Mijo Mirković

Sandra Švaljek, Zamjenica guvernera
13. studeni 2024.

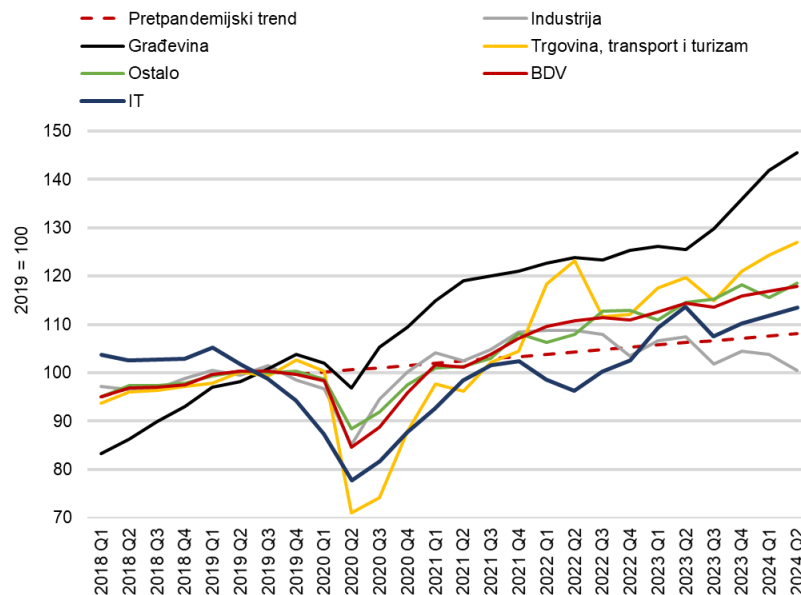
Snažan rast BDP-a u posljednjih nekoliko godina, podržan prije svega snažnim rastom uslužnog sektora i građevine ...

Projekcija BDP-a

Izvori: DZS; projekcija HNB-a

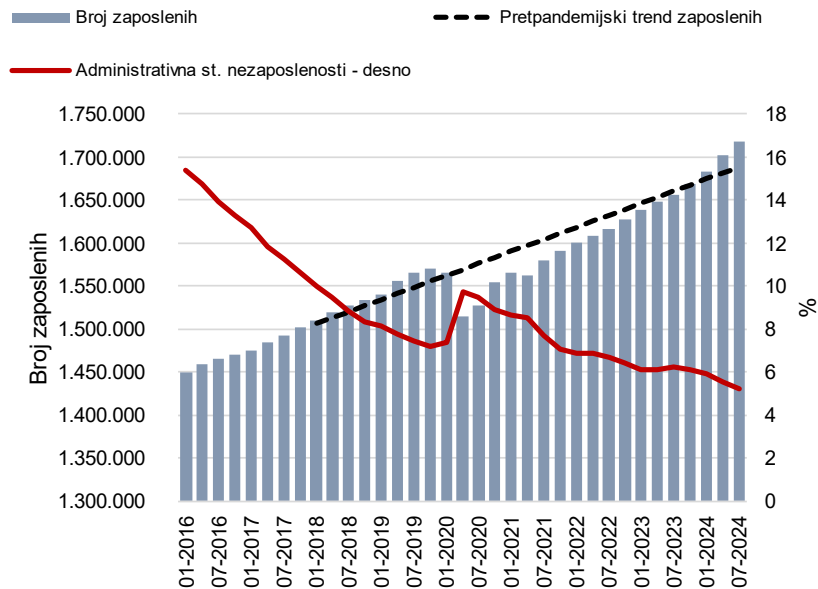
Kretanje bruto dodane vrijednosti po djelatnostima

Izvor: DZS

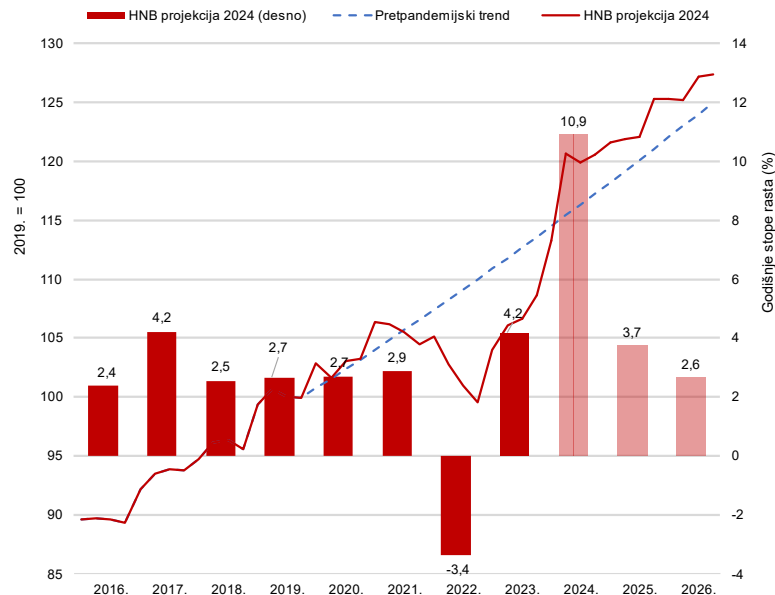
... potiče znatan porast realnih dohodaka

Povoljno makroekonomsko okruženje potiče rast zaposlenosti

Izvori: HZMO; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

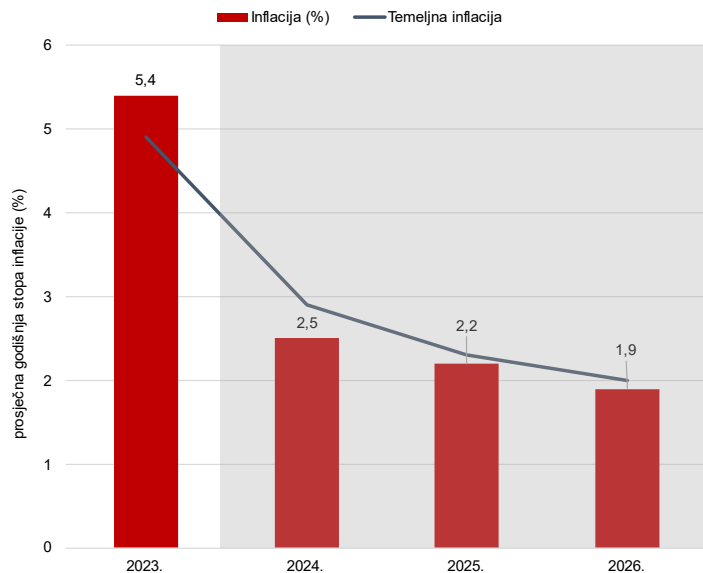
Realne plaće rastu potaknute snažnim rastom plaća u javnom sektoru

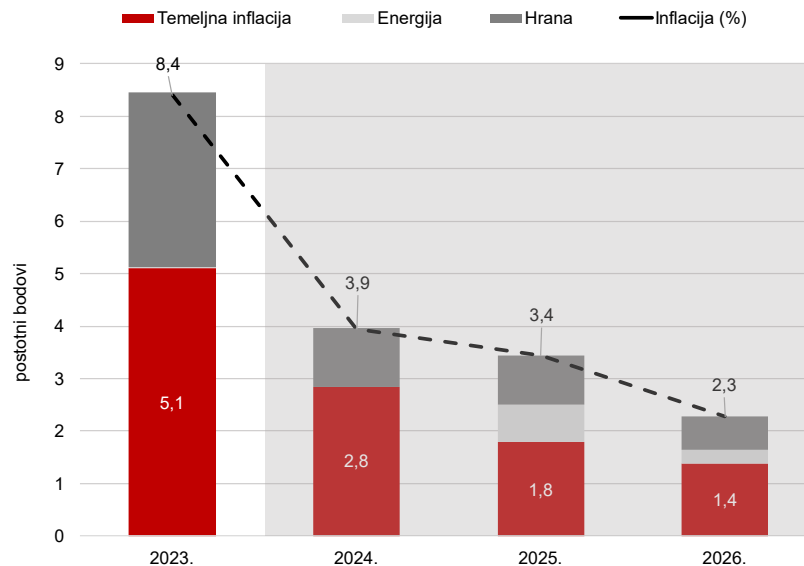
Napomena: podaci za 2024.q3 završavaju s plaćama isplaćenima u kolovozu.
Izvori: DZS; izračun HNB-a (sezonska prilagodba HNB-a)

Inflacija se primjetno usporila i približila ciljanoj razini

Projekcija inflacije u europodručju se stabilizirala

U naredne dvije godine očekuje se nastavak usporavanja inflacije i u Hrvatskoj

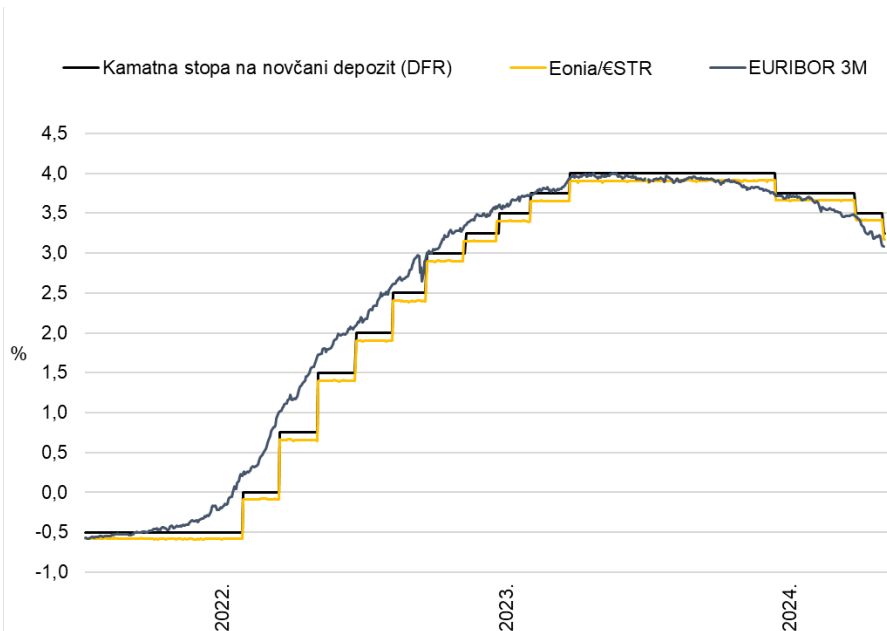

Napomena: Temeljna inflacija mjerena je harmoniziranim indeksom potrošačkih cijena, koji isključuje cijene energije, hrane, alkohola i duhana
Izvor: ESB

Izvor: Eurostat; ocjene i projekcije HNB-a

Upravno vijeće ESB-a je počelo ublažavati restriktivnost monetarne politike

Ključne kamatne stope ESB-a i prekonoćne tržišne kamatne stope

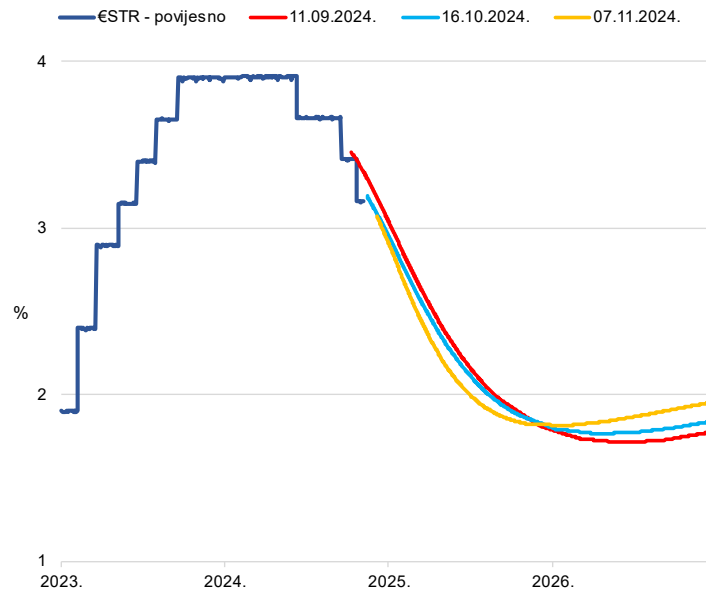

Napomena: DFR (engl. *deposit facility rate*). Od početka 2022. EONIA se zamjenjuje stopom €STR. Prekonoćna kamatna stopa na novčanom tržištu u Hrvatskoj za 2022. temelji se na eurskim transakcijama.

Izvori: ESB; HNB

HRVATSKA NARODNA BANKA
EUROSUSTAV

Terminska krivulja stope €STR

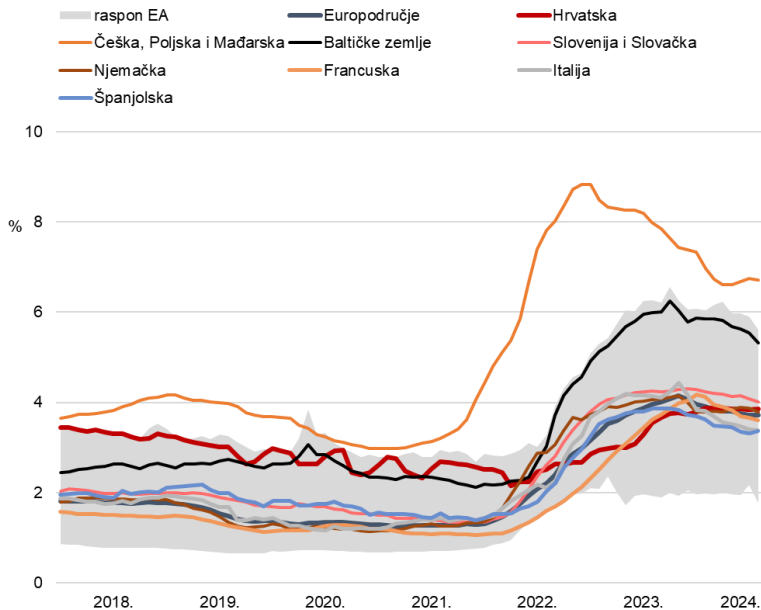

Napomena: Terminska krivulja procjenjuje se s pomoću stope iz promptnoga prekonoćnoga indeksiranog ugovora o razmjeni (engl. *overnight indexed swap rate*, OIS). Termenske krivulje označuju odabrane termenske krivulje formirane na dan prije sastanka Upravnog vijeća ESB-a u srpnju i rujnu 2024. te na zadnji raspoloživi podatak.

Izvori: Bloomberg; izračun HNB-a

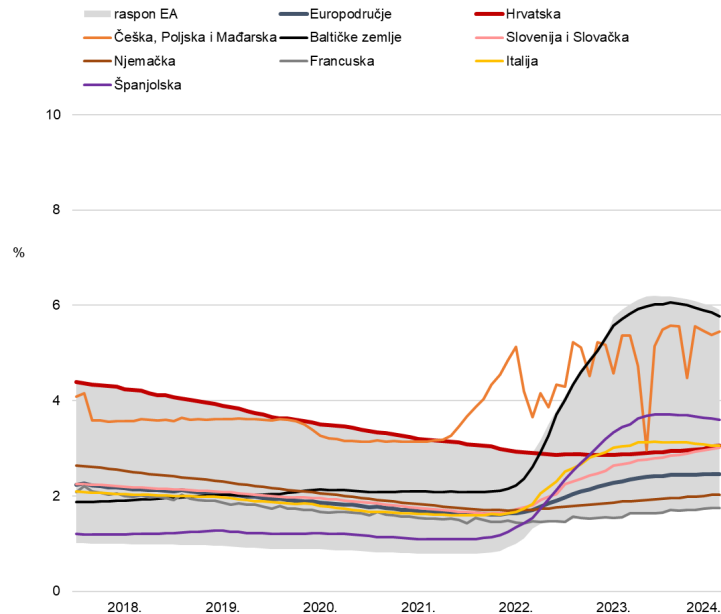
Kamatne stope na nove kredite u Hrvatskoj uglavnom prate prosjek europodručja

Stambeni krediti, stvarni novi poslovi

Izvor: ESB

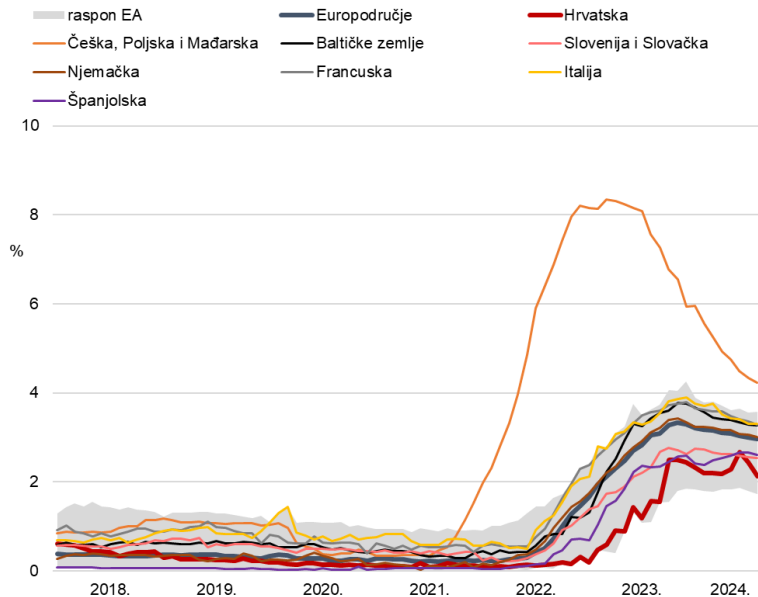
Stambeni krediti, stanja

Izvor: ESB

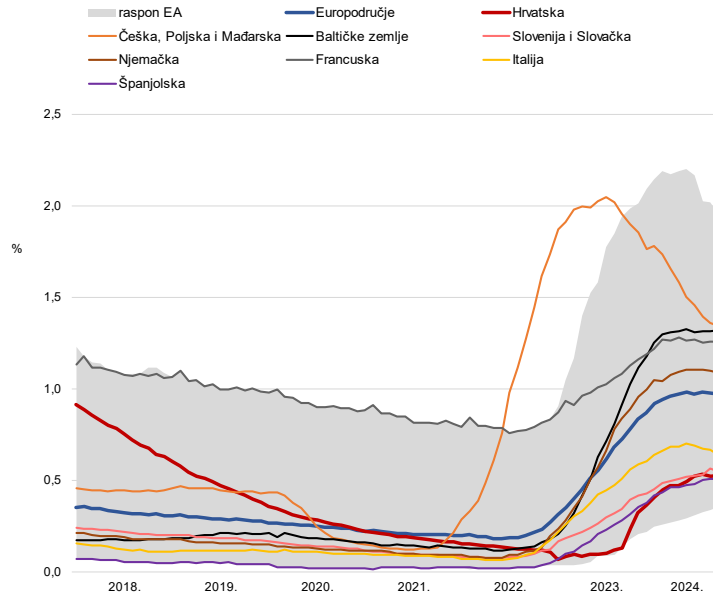
Kamatne stope na nove depozite stanovništva u Hrvatskoj su porasle tek potkraj 2023.

Kamatne stope na nove oročene depozite stanovništva

Izvor: ESB

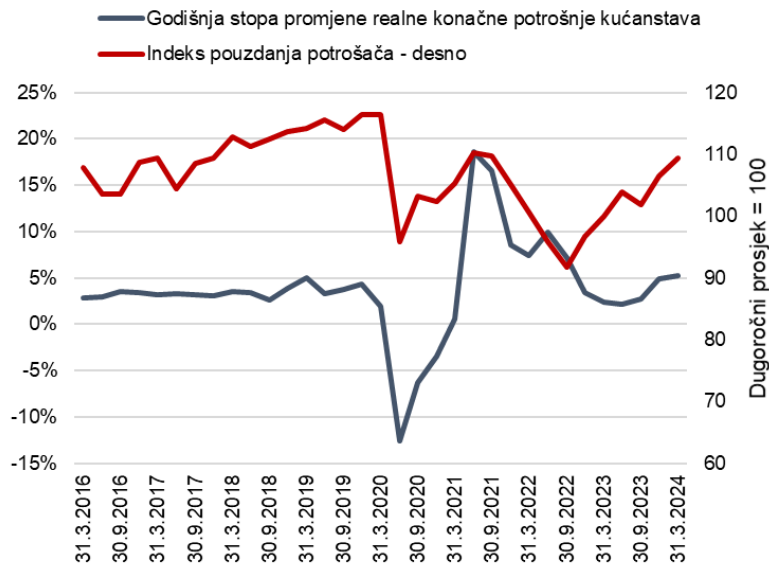
Kamatne stope na postojeće depozite stanovništva

Izvor: ESB

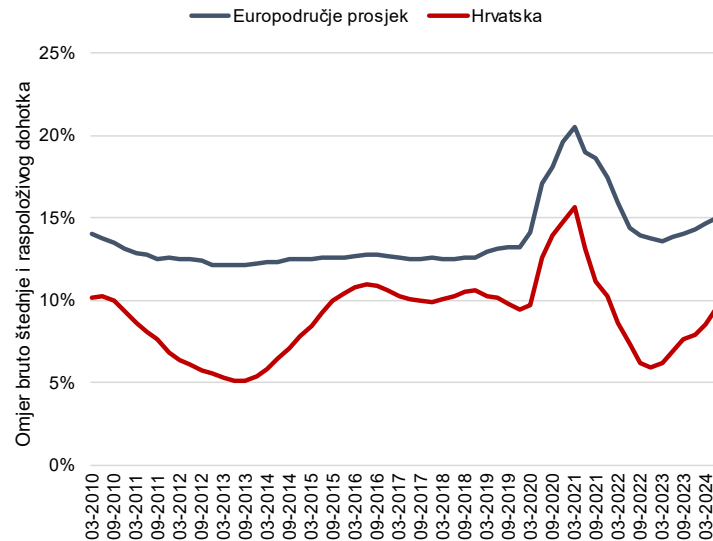
Optimizam potrošača potiče daljnji rast potrošnje pa se stopa štednje kućanstava tek postepeno oporavlja

Rast osobne potrošnje

Napomena: Vrijednosti serija prikazane su kao pomični prosjek zadnja 4 tromjesečja
Izvori: DZS; Ipsos; izračun HNB-a

Stopa štednje kućanstava u Hrvatskoj niža je u odnosu na prosjek europodručja

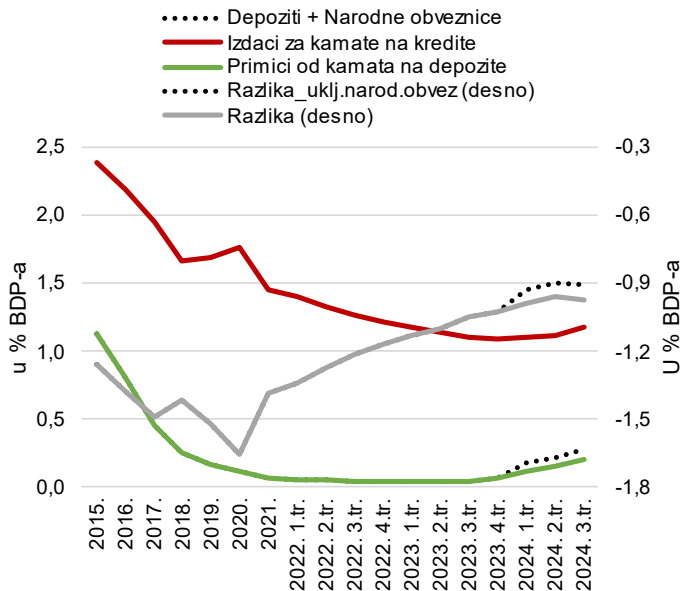

Napomena: Vrijednosti serija prikazane su kao pomični prosjek zadnja 4 tromjesečja
Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

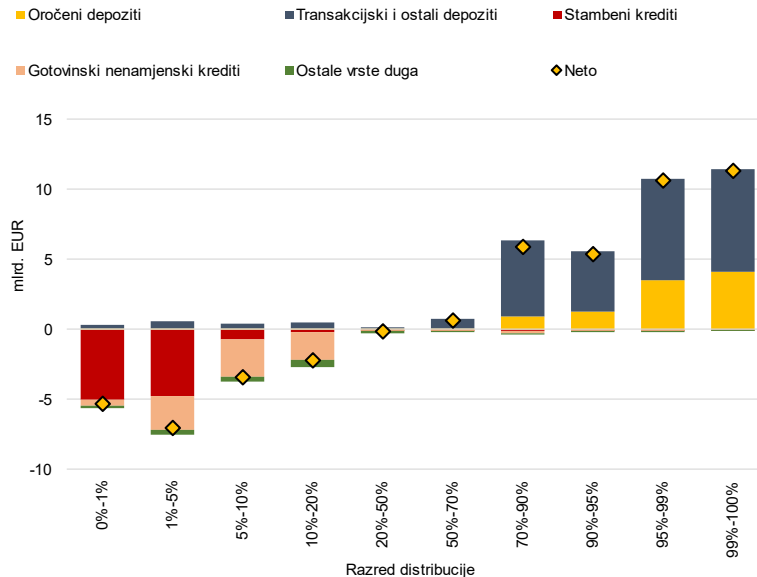
Porast kamatnih stopa više se odrazio na prihode vjerovnika nego na troškove dužnika

Neto trošak kamata se smanjio

Izvor: HNB

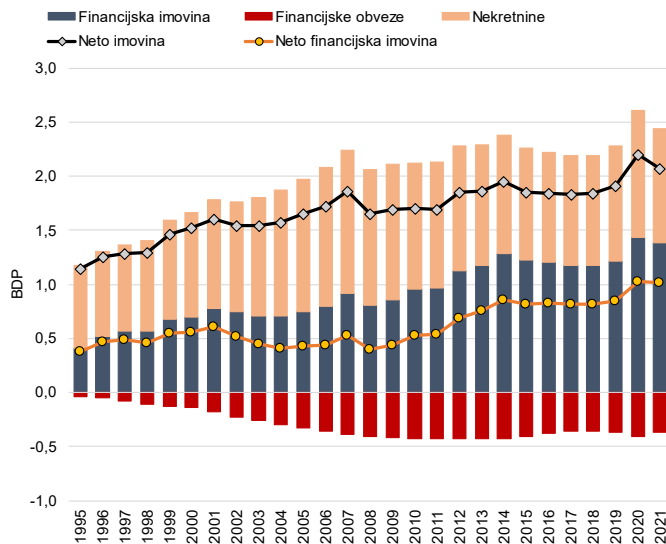
Dužnici u pravilu ne raspolažu znatnijom ušteđevinom

Napomena: Prikazana je distribucija nominalnog iznosa kredita i depozita fizičkih osoba kod kreditnih institucija prema razredima distribucije neto pozicije fizičkih osoba na dan 31.12.2023., izračunate kao razlika između ukupnog duga i depozita kod kreditnih institucija. U pojedini percentilni razred uključeno je 38.407 fizičkih osoba, pri čemu su uključene sve fizičke osobe koje su na dan 31.12.2023. imale ili depozit ili dug kod kreditnih institucija
Izvor: HNB

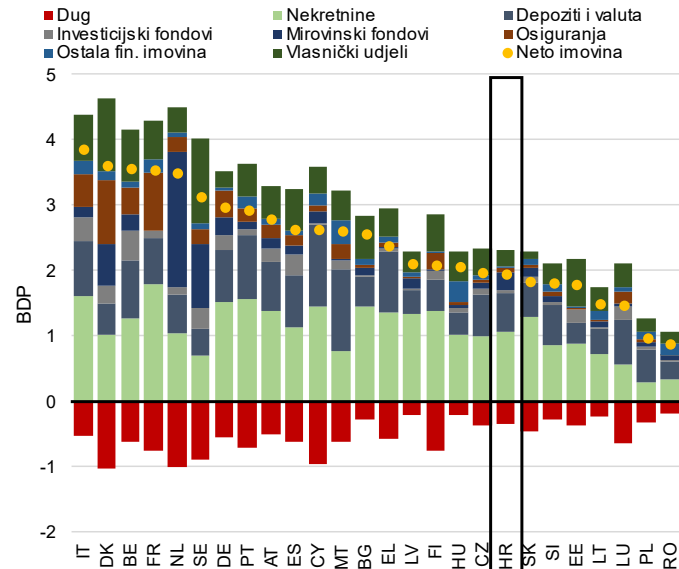
U imovini kućanstava dominiraju nekretnine

Financijska i realna imovina kućanstava

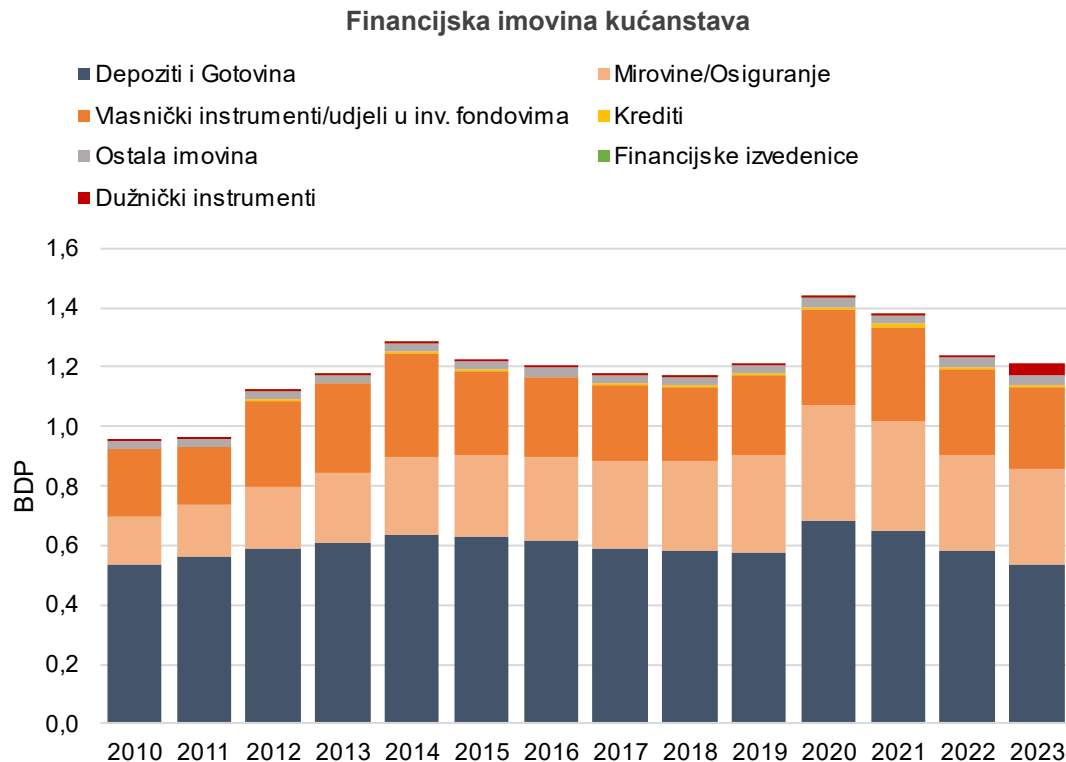
Napomena: Ukupna imovina sastoji se od financijske i realne imovine. Realna imovina procijenjena je pomoću vrijednosti nekretnina u vlasništvu kućanstava
Izvor: Eurostat; izračun HNB-a

Znatan udio ukupne imovine kućanstava u Hrvatskoj čine nekretnine

Napomena: Podaci se odnose na 2021. godinu
Izvori: Eurostat; izračun HNB-a

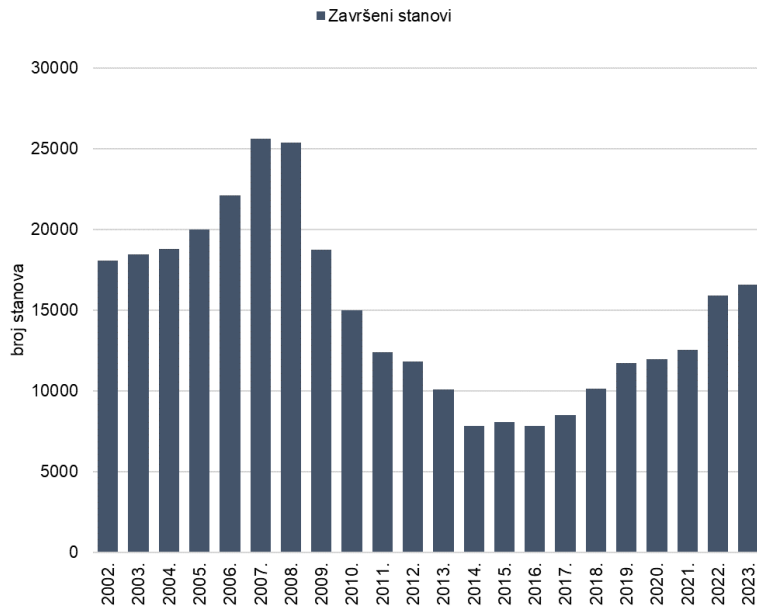
Izdanjem narodnih obveznica povećao se iznos sredstava koji kućanstva drže u dužničkim instrumentima

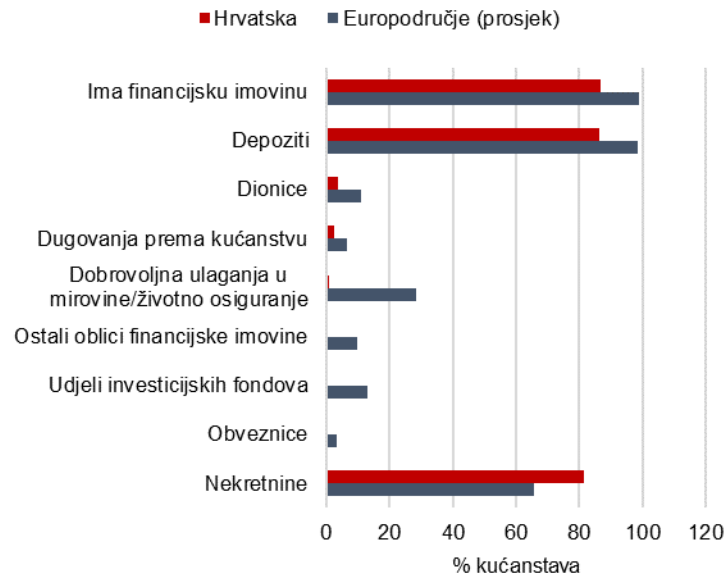
Izvor: HNB

Nekretnine su i dalje važan oblik ulaganja u Hrvatskoj

Ponovno je vidljiv izrazitiji rast završenih stanova

Hrvatska ima nižu participaciju stanovništva u financijskim ulaganjima

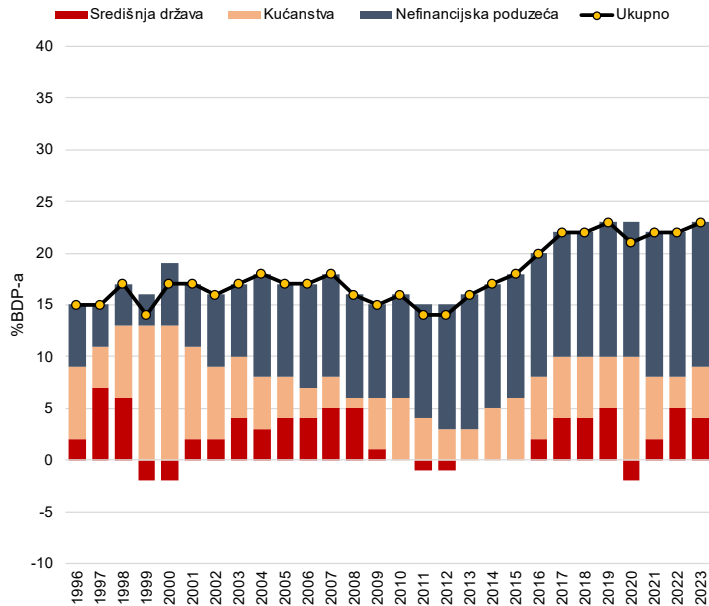

Izvor: DZS

Izvor: ESB (Anketa o financijama i potrošnji kućanstava, 4. val 2021)

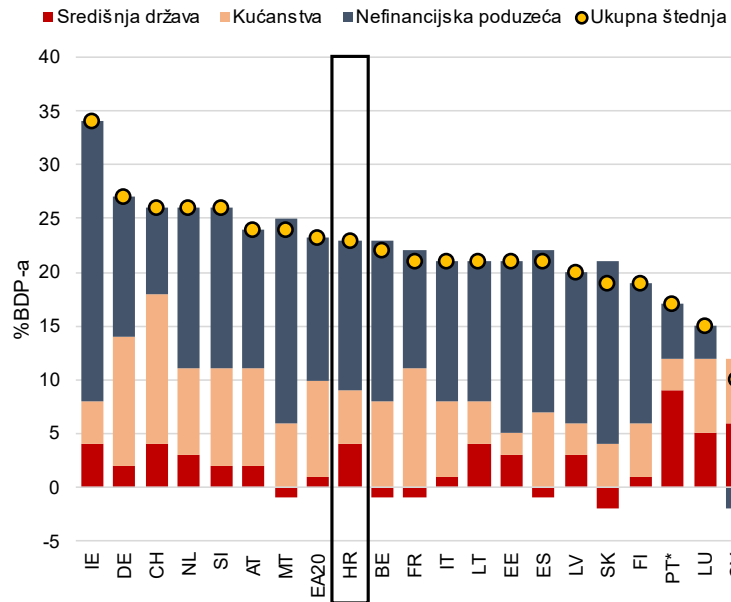
Ukupna štednja u gospodarstvu se oporavila nakon pandemijskog šoka

Povoljni poslovni rezultati poduzeća znatno doprinose povećavanju ukupne nacionalne štednje

Izvor: Eurostat

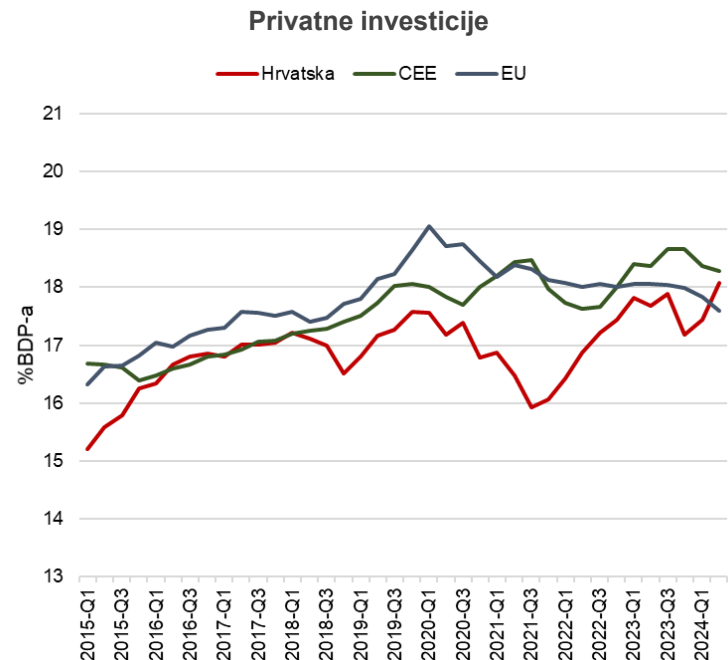
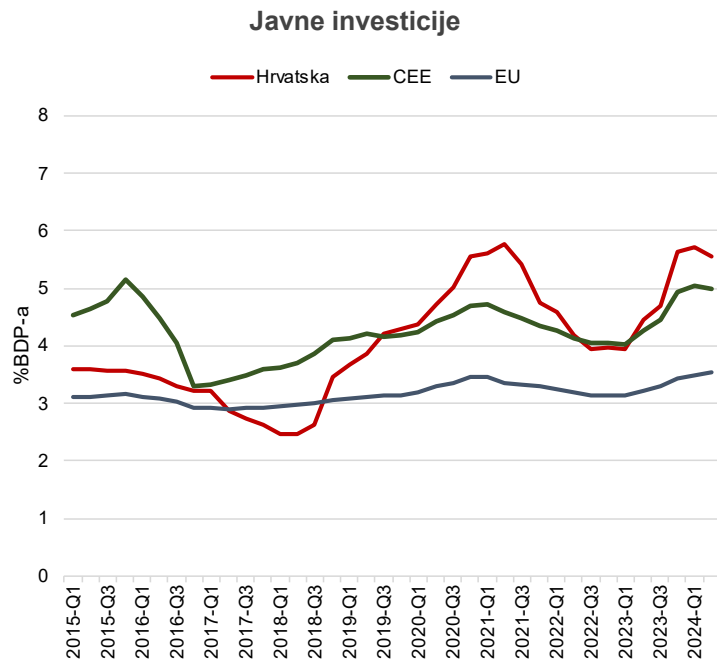
Ukupna štednja u Hrvatskoj je blizu prosjeka europodručja

Napomena: Vrijednosti za Portugal odnose se na 2022. godinu zbog nedostatka podataka za sektor kućanstva

Izvor: Eurostat

Udio javnih investicija u BDP-u i dalje je iznad prosjeka Europske unije

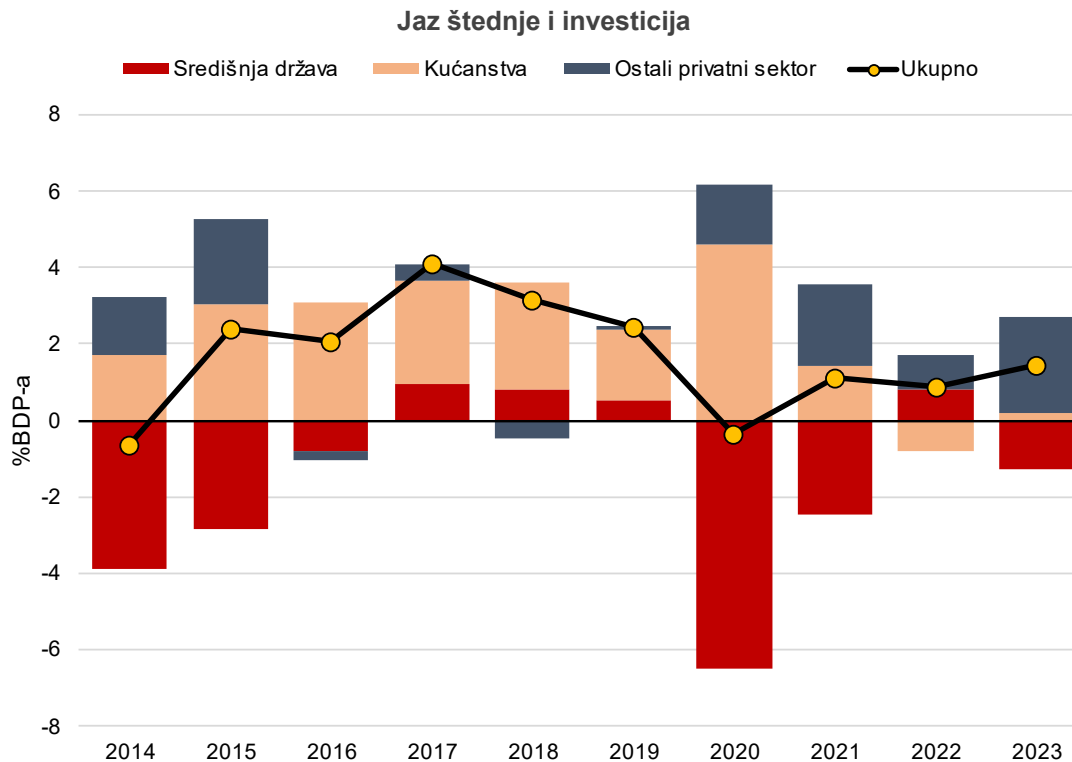
Napomena: Podaci pokazuju udjele realnih investicija u realnom BDP-u, pri čemu su isti izračunati kao pomične sume četiri tromjesečja. Pritom je pretpostavljeno da je deflator javnih investicija jednak deflatoru ukupnih investicija. Raspon između minimuma i maksimuma udjela investicija u BDP-u u EU ne uključuju podatke za Irsku zbog izrazito visokih vrijednosti. Izračuni za CEE zemlje odnose se na obični prosjek, dok su podaci za EU ponderirani prosjek (uključuju Irsku). CEE zemlje uključuju Bugarsku, Češku, Estoniju, Litvu, Latviju, Mađarsku, Sloveniju, Slovačku, Rumunjsku i Poljsku.

Izvor: Eurostat

Napomena: Podaci pokazuju udjele realnih investicija u realnom BDP-u, pri čemu su isti izračunati kao pomične sume četiri tromjesečja. Pritom je pretpostavljeno da je deflator javnih investicija jednak deflatoru ukupnih investicija. Raspon između minimuma i maksimuma udjela investicija u BDP-u u EU ne uključuju podatke za Irsku zbog izrazito visokih vrijednosti. Izračuni za CEE zemlje odnose se na obični prosjek, dok su podaci za EU ponderirani prosjek (uključuju Irsku). CEE zemlje uključuju Bugarsku, Češku, Estoniju, Litvu, Latviju, Mađarsku, Sloveniju, Slovačku, Rumunjsku i Poljsku.

Izvor: Eurostat

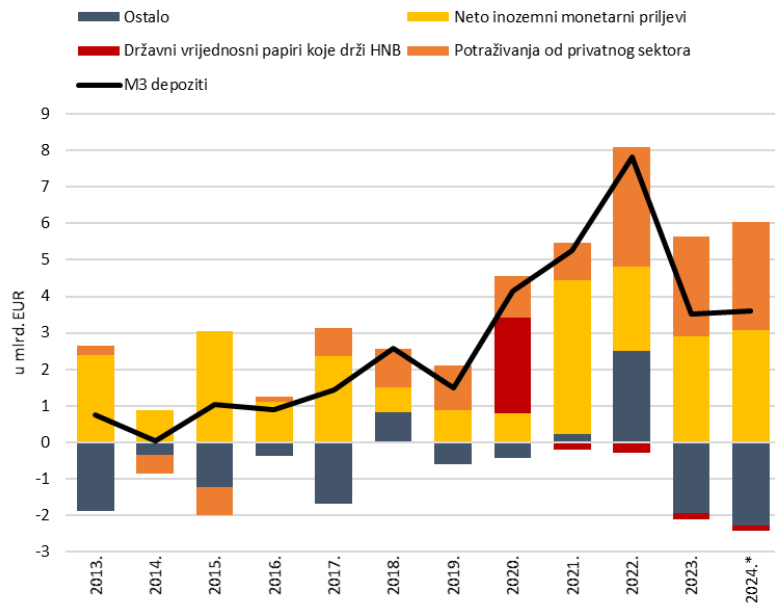
Pozitivan jaz štednje u privatnom sektoru ostavlja prostor za rast privatnih investicija

Izvor: Eurostat

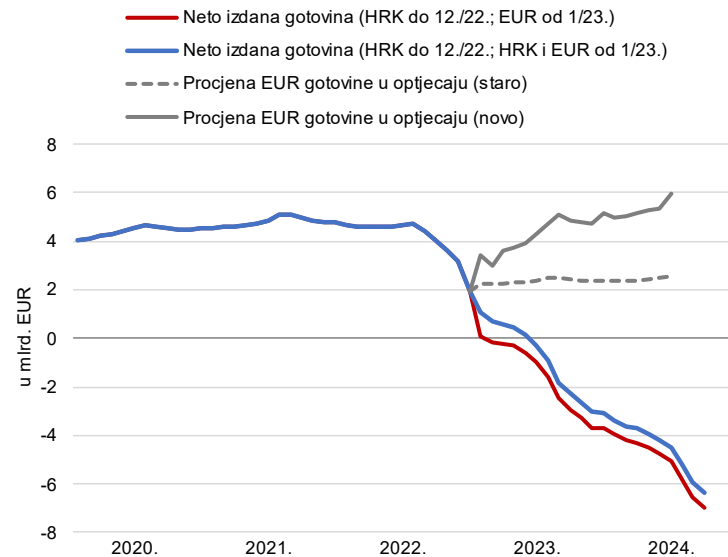
Depoziti stabilno rastu kao odraz kreditiranja i priljeva sredstava iz inozemstva uz negativan doprinos akumuliranja gotovine

Doprinosi apsolutnoj promjeni M3 depozita

Napomena: Podatak za 2024. godinu odnosi se na kumulativ 12. mjeseci do lipnja 2024. godine
Izvori: HNB; ESB

Gotov novac u optjecaju

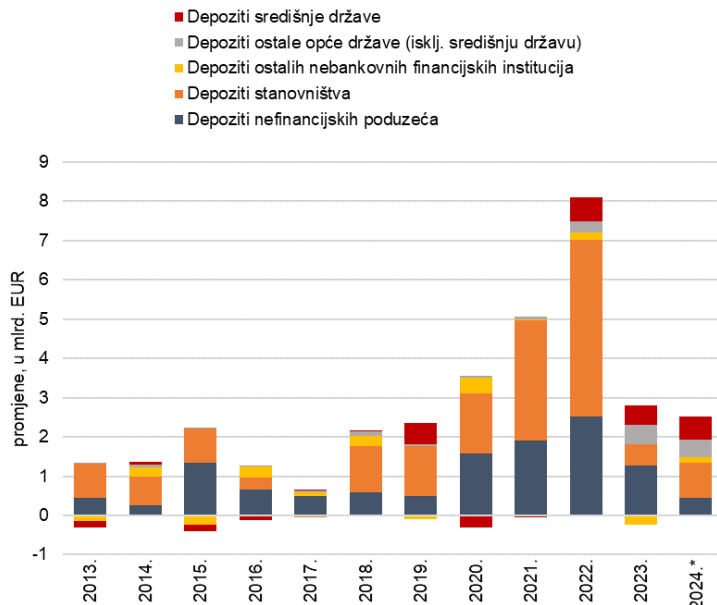

Napomena: Kvartalni podaci.
Izvor: HNB

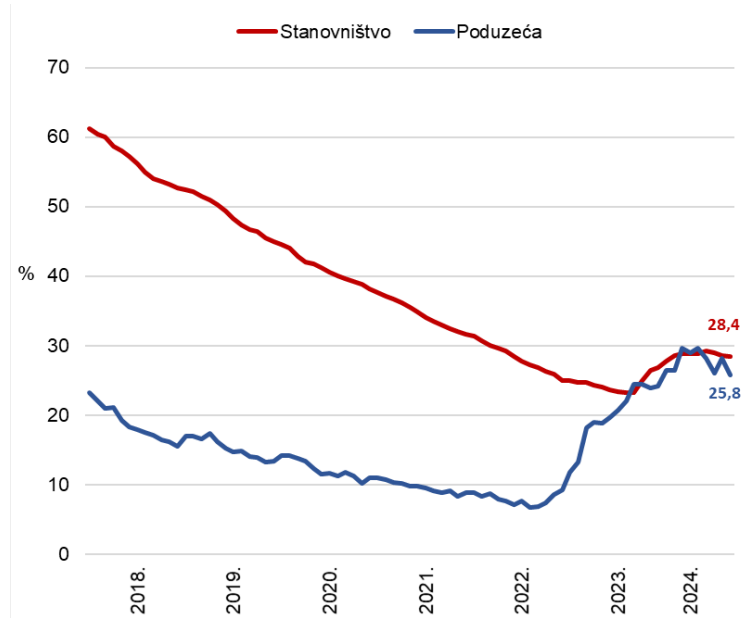
U posljednjih nekoliko godina kretanju ukupnih depozita najviše je pridonio rast depozita stanovništva

Promjene ukupnih depozita po institucionalnim sektorima

Napomena: Podatak za 2024. godinu odnosi se na kumulativ 12 mjeseci do rujna 2024. godine
Izvori: HNB; ESB

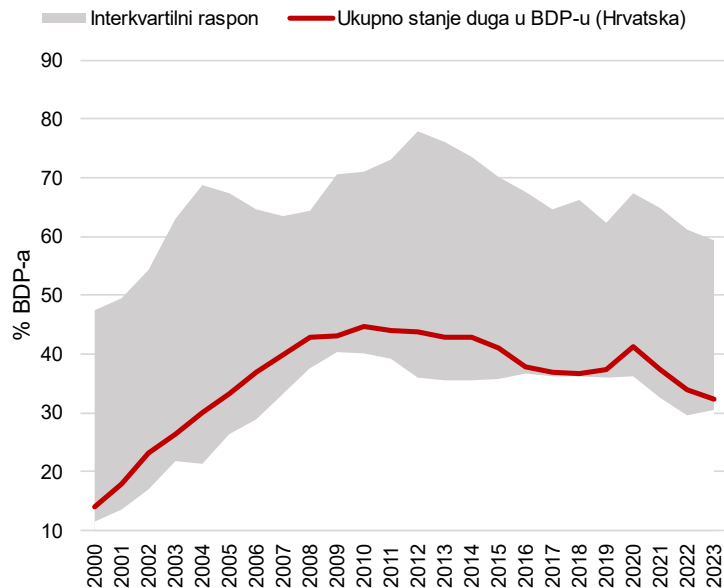
Udio oročenih depozita u ukupnim depozitima

Napomena: Ukupni depoziti uključuju prekonoćne i oročene depozite, depozite s otkaznim rokom i repo ugovore
Izvori: HNB

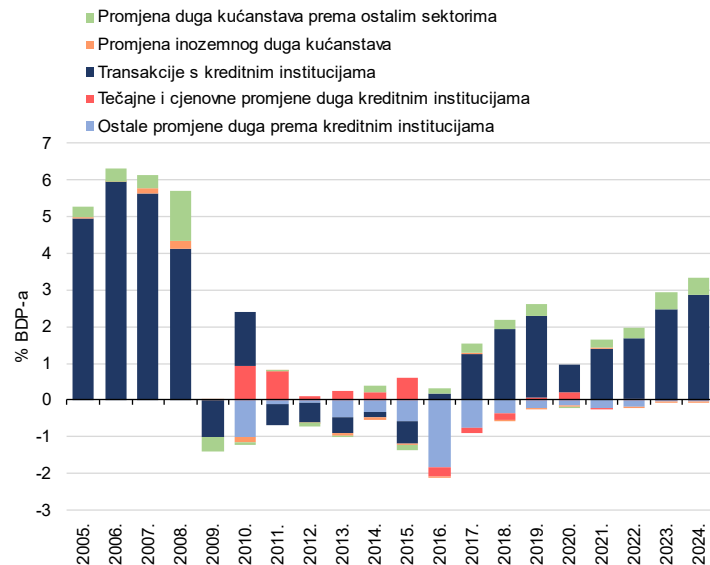
Dug kućanstava raste s vrlo niske razine, osobito zbog potrošačkog kreditiranja

Kućanstva u Hrvatskoj manje su zadužena u odnosu na ostale članice EU

Izvor: Eurostat

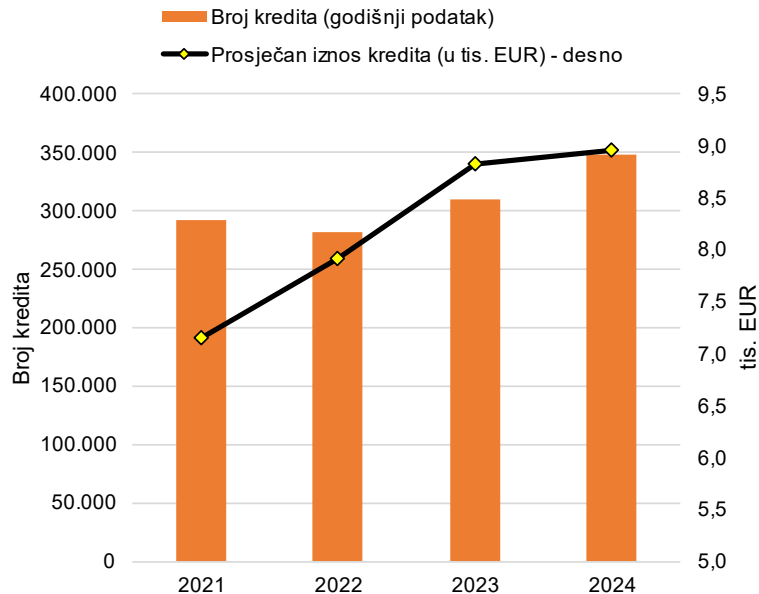
Neto priljev kredita kućanstvima dosegnuo je najvišu razinu u posljednjih 15 godina

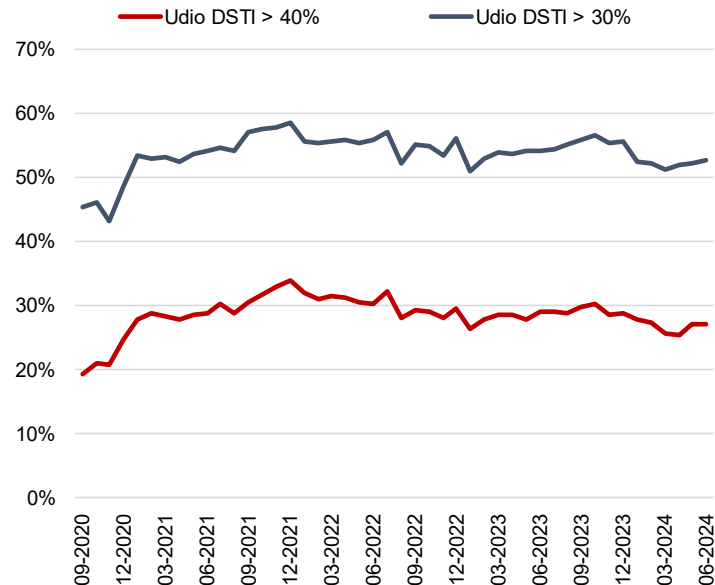
Izvor: HNB

Segmenti potrošačkog kreditiranja jačaju rizike za financijsku stabilnost

Broj isplata i prosječan iznos gotovinskih kredita rastu

Udio gotovinskih kredita s povećanim teretom otplate duga zadržavaju se na povišenoj razini

Napomena: Podaci za 2024. godinu su aproksimirani sumom zadnjih 12 mjeseci do lipnja 2024. godine

Izvor: HNB (UKPO)

Izvor: HNB (UKPO)

HRVATSKA NARODNA BANKA

EUROSUSTAV

HNB

Hvala